

Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 22 april 2025, nr. MBO/51352194, houdende wijziging van de Regeling vaststelling keuzedelen in verband met het vaststellen van nieuwe en het vervallen van oude keuzedelen

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 7.2.4, tweede lid, onderdeel d, van de Wet educatie en beroepsonderwijs en artikel 17d, eerste lid, van het Examen- en kwalificatiebesluit WEB;

Besluit:

ARTIKEL I. WIJZIGING REGELING VASTSTELLING KEUZEDELEN

De Regeling vaststelling keuzedelen wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2.1, tweede lid, wordt '42 tot en met 58' vervangen door '42 tot en met 59'.

B

In bijlage 40 worden de volgende keuzedelen in de alfabetische volgorde ingevoegd:

Naam keuzedeel	Code	Aantal SBU	Nieuw of bestaand	Vorige versie	Toelichting
Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 1	K1489	240	Bestaand	Duurzaamheid in het beroep A	Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep A' is onderhouden en vervangen door 'Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 1'. Het keuzedeel heeft een nieuwe opzet en inhoud gekregen.
Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 2	K1490	240	Bestaand	Duurzaamheid in het beroep B	Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep B' is onderhouden en vervangen door 'Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 2'. Het keuzedeel heeft een nieuwe opzet en inhoud gekregen.
Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 3	K1491	240	Bestaand	Duurzaamheid in het beroep C	Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep C' is onderhouden en vervangen door 'Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 3'. Het keuzedeel heeft een nieuwe opzet en inhoud gekregen.
Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 4	K1492	240	Bestaand	Duurzaamheid in het beroep D	Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep D' is onderhouden en vervangen door 'Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 4'. Het keuzedeel heeft een nieuwe opzet en inhoud gekregen.
Energiecoach	K1452	240	Nieuw		
Euregionale uitwisseling en samenwerking	K1493	240	Nieuw		
Ondernemend handelen	K1481	240	Bestaand	Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 1 en 2)	Het keuzedeel 'Ondernemend gedrag geschikt voor niveau 1 en 2' is onderhouden en vervangen door 'Ondernemend handelen'. Het nieuwe keuzedeel is een remediërend keuzedeel geworden gericht op het ontwikkelen van een ondernemende werkhouding.

Naam keuzedeel	Code	Aantal SBU	Nieuw of bestaand	Vorige versie	Toelichting
Sociale Hygiëne	K1494	240	Nieuw		
Supermarkt, geschikt voor niveau 2	K1495	240	Bestaand	Supermarkt (geschikt voor niveau 2)	Het keuzedeel 'Supermarkt (geschikt voor niveau 2)' is onderhouden en vervangen door 'Supermarkt, geschikt voor niveau 2'. Vanwege veranderende wetgeving is het onderdeel 'tabak' uit het keuzedeel verwijderd.
Supermarkt, geschikt voor niveau 3 en 4	K1496	240	Bestaand	Supermarkt (geschikt voor niveau 3 en 4)	Het keuzedeel 'Supermarkt (geschikt voor niveau 3 en 4)' is onderhouden en vervangen door 'Supermarkt, geschikt voor niveau 3 en 4'. Vanwege veranderende wetgeving is het onderdeel 'tabak' uit het keuzedeel verwijderd.
Verdieping glas: restauratie glas in lood algemeen	K1497	240	Bestaand	Verdieping glas: restauratie van glas in lood	Het keuzedeel 'Verdieping glas: restauratie van glas in lood' is onderhouden en opgesplitst in 'Verdieping glas: restauratie glas in lood algemeen' en 'Verdieping glas: restauratie glas in lood monumentaal'.
Verdieping glas: restauratie glas in lood monumentaal	K1498	240	Bestaand	Verdieping glas: restauratie van glas in lood	Het keuzedeel 'Verdieping glas: restauratie van glas in lood' is onderhouden en opgesplitst in 'Verdieping glas: restauratie glas in lood algemeen' en 'Verdieping glas: restauratie glas in lood monumentaal'.

C

In bijlage 41 worden de volgende keuzedelen in alfabetische volgorde ingevoegd:

Naam keuzedeel	Code	Aantal SBU	Toelichting
Bedrijfsadministratie financiering	K0759	240	Het keuzedeel 'Bedrijfsadministratie financiering' (K0759) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Duurzaamheid in het beroep A	K0028	240	Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep A' (K0028) wordt uitgefaseerd en vervangen door 'Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 1' (K1489).
Duurzaamheid in het beroep B	K0029	240	Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep B' (K0029) wordt uitgefaseerd en vervangen door 'Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 2' (K1490).
Duurzaamheid in het beroep C	K0030	240	Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep C' (K0030) wordt uitgefaseerd en vervangen door 'Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 3' (K1491).
Duurzaamheid in het beroep D	K0031	240	Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep D' (K0031) wordt uitgefaseerd en vervangen door 'Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 4' (K1492).
Elektrisch wikkelen	K0033	240	Het keuzedeel 'Elektrisch wikkelen' (K0033) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Hoogspannings-techniek	K1058	480	Het keuzedeel 'Hoogspanningstechniek' (K1058) wordt uitgefaseerd, omdat er ruimte wordt gemaakt voor een nieuw keuzedeel voor de kwalificatie 'Eerste monteur hoogspanningsdistributie'.
Integraal advies financiële producten en diensten	K0052	720	Het keuzedeel 'Integraal advies financiële producten en diensten' (K0052) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 1 en 2)	K0211	240	Het keuzedeel 'Ondernemend gedrag geschikt voor niveau 1 en 2' (K0211) wordt uitgefaseerd en vervangen door 'Ondernemend handelen' (K1481).
Ondernemend vakmanschap, geschikt voor niveau 2	K0753	240	Het keuzedeel 'Ondernemend vakmanschap, geschikt voor niveau 2' (K0753) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Ondernemend vakmanschap, geschikt voor niveau 3 en 4	K0389	240	Het keuzedeel 'Ondernemend vakmanschap, geschikt voor niveau 3 en 4' (K0389) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Permanence in de bedrijfsadministratie	K0775	240	Het keuzedeel 'Permanence in de bedrijfsadministratie' (K0775) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Storingstechnicus elektro	K0834	240	Het keuzedeel 'Storingstechnicus elektro' (K0834) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.

Naam keuzedeel	Code	Aantal SBU	Toelichting
Supermarkt (geschikt voor niveau 2)	K0243	240	Het keuzedeel 'Supermarkt (geschikt voor niveau 2)' (K0243) wordt uitgefaseerd en vervangen door 'Supermarkt, geschikt voor niveau 2' (K1495).
Supermarkt (geschikt voor niveau 3 en 4)	K0244	240	Het keuzedeel 'Supermarkt (geschikt voor niveau 3 en 4)' (K0244) wordt uitgefaseerd en vervangen door 'Supermarkt, geschikt voor niveau 3 en 4' (K1496).
Toegepaste elektronica	K0835	240	Het keuzedeel 'Toegepaste elektronica' (K0835) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Verdieping bootsman	K0754	240	Het keuzedeel 'Verdieping bootsman' (K0754) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Verdieping dekman (break-bulk)	K0755	240	Het keuzedeel 'Verdieping dekman (break-bulk)' (K0755) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Verdieping glas: restauratie van glas in lood	K1028	480	Het keuzedeel 'Verdieping glas: restauratie van glas in lood' (K1028) wordt uitgefaseerd en opgesplitst in 'Verdieping glas: restauratie glas in lood algemeen' (K1497) en 'Verdieping glas: restauratie glas in lood monumentaal' (K1498).
Verdieping kosten in de bedrijfsadministratie	K0714	240	Het keuzedeel 'Verdieping kosten in de bedrijfsadministratie' (K0714) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Verdieping radioman-dek	K0756	240	Het keuzedeel 'Verdieping radioman-dek' (K0756) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Werktuigkundig dienstverlener in een zorgomgeving	K0487	480	Het keuzedeel 'Werktuigkundig dienstverlener in een zorgomgeving' (K0487) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.
Zorgverzekeringen	K0431	240	Het keuzedeel 'Zorgverzekeringen' (K0431) wordt uitgefaseerd, omdat het keuzedeel langdurig niet/nauwelijks benut is.

D

Er wordt na bijlage 58 een bijlage toegevoegd.

ARTIKEL II. INWERKINGTREDING

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Bijlage 59 wordt gepubliceerd op de website <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl/Lijsten/Groep/13>, onder 'Herziening keuzedelen', bij 'Keuzedelen en koppelingen'.

*De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins*

TOELICHTING

Algemeen

Met de invoering van de herziene kwalificatiestructuur voor het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) per 1 augustus 2016, zijn ook keuzedelen in het mbo ingevoerd.¹

Om snel te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen, worden vier keer per jaar nieuwe keuzedelen bij ministeriële regeling vastgesteld of geactualiseerd. Met deze wijzigingsregeling gebeurt dat ook.

Zoals aangekondigd in de brief aan de Tweede Kamer van 18 december 2019² worden sinds augustus 2020 in het kader van de veranderaanpak keuzedelen nieuwe keuzedelen niet meer gekoppeld aan kwalificaties of kwalificatiedossiers. De belangrijkste redenen daarvoor zijn meer keuzevrijheid voor de student, minder bureaucratie, meer flexibiliteit in de afstemming van mbo-opleidingen op specifieke arbeidsmarktvragen en ontwikkelingen in de regio.

Oude keuzedelen blijven nog wel gekoppeld, en voor deze keuzedelen kunnen ook nog steeds conform de gangbare praktijk koppelverzoeken worden aangevraagd. Dat is ook in de aanloop naar deze wijzigingsregeling weer gebeurd. Deze koppelverzoeken staan in bijlage 59 en worden met deze wijzigingsregeling vastgesteld. Op dit moment is het wetsvoorstel verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt in de Tweede Kamer aanhangig, waarmee alle koppelingen tussen keuzedelen en kwalificaties worden losgelaten.³ Na inwerkingtreding van die wetswijziging zullen ook de koppelingen voor oude keuzedelen vervallen en zal de mogelijkheid om koppelverzoeken in te dienen overbodig worden.

Nieuwe en gewijzigde keuzedelen

De Toetsingskamer van de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) heeft twaalf keuzedelen voorzien van een positief advies, waarvan drie nieuwe keuzedelen en negen aangepaste bestaande keuzedelen. Deze keuzedelen worden, gelet op artikel 2.2 van de Regeling vaststelling keuzedelen, toegevoegd aan bijlage 40, waarin alle keuzedelen zijn opgenomen die op of na 1 augustus 2020 zijn vastgesteld of gewijzigd.

Vervallen keuzedelen

Gelet op artikel 2.3 van deze Regeling vaststelling keuzedelen worden aan bijlage 41 drieëntwintig keuzedelen toegevoegd die met ingang van 1 augustus 2025 vervallen. Deze keuzedelen kunnen niet meer worden aangeboden per 1 augustus 2025.

Uitvoering en handhaafbaarheid

Deze regeling is voor een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets voorgelegd aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de Inspectie van het Onderwijs en de Auditdienst Rijk (ADR). De wijzigingsregeling is uitvoerbaar geacht.

Administratieve lasten

Deze wijzigingsregeling leidt niet tot een toename van de administratieve lasten, omdat met deze regeling geen nieuwe informatieverplichtingen worden opgelegd aan burgers, bedrijven of instellingen.

Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst. Daarmee wordt afgeweken van de systematiek dat ministeriële regelingen minimaal twee maanden voordien bekend worden gemaakt en op een vast verandermoment in werking treden. Dat is in dit geval gerechtvaardigd, omdat instellingen en studenten gebaat zijn bij de snelheid en flexibiliteit zoals de regeling die nu biedt. De kortere vaststellingsprocedure leidt tot geactualiseerde keuzedelen. Instellingen kunnen de keuzedelen direct opnemen in het aanbod en

¹ Wet van 14 oktober 2015 tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met het regelen van keuzedelen waarop beroepsopleidingen mede worden gebaseerd (*Stb.* 2015, 390).

² *Kamerstukken II* 2019/20, 31 524, nr. 456.

³ *Kamerstukken II* 2024/25, 36 670, nr. 2.

daarmee snel inspelen op ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat studenten worden opgeleid conform de laatste ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, die voor hun beroepsopleiding relevant kunnen zijn.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdelen A en D

Artikel 2.1, tweede lid, van de Regeling vaststelling keuzedelen regelt dat de koppeling van keuzedelen aan kwalificaties wordt vastgesteld op de wijze bedoeld in de in dat lid genoemde bijlagen. Bijlage 59 wordt daar nieuw aan toegevoegd. In die bijlage worden nieuwe koppelingen van keuzedelen aan kwalificaties in het mbo vastgesteld. Deze bijlage wordt gepubliceerd op de website <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl/Lijsten/Groep/13>, onder 'Herziening keuzedelen', bij 'Keuzedelen en koppelingen'.

Artikel I, onderdeel B

In bijlage 40 worden, op basis van artikel 2.2 van de Regeling vaststelling keuzedelen, nieuwe of gewijzigde keuzedelen ingevoegd. Deze keuzedelen kunnen vanaf de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin deze regeling wordt geplaatst, in een beroepsopleiding worden aangeboden.

Artikel I, onderdeel C

Op grond van artikel 2.3 van de Regeling vaststelling keuzedelen worden keuzedelen die vervallen, in bijlage 41 ingevoegd. Met ingang van 1 augustus 2025 mogen deze keuzedelen niet meer worden aangeboden, omdat ze zijn uitgefaseerd of zijn vervangen door een nieuwe versie.

*De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins*